

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie ze skargi S. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. III AUa [...], z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 11 maja 2022 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pismem z 14 marca 2022 r. pełnomocnik S. C. wniósł skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt III AUa [...]. Pełnomocnik skarżącej wniósł o: stwierdzenie, że w postępowaniu toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w [...], sygn. akt III AUa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania, przyznanie na rzecz Skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 3.000 zł oraz zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów postępowania w kwocie 246,40 zł w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 240 zł i kosztów korespondencji – doręczenia niniejszej skargi – 6,40 zł.

W uzasadnieniu pełnomocnik Skarżącej podniósł, że od dnia wpływu sprawy do Sądu Apelacyjnego w [...] minęło ponad 12 miesięcy. W sprawie nie została

wyznaczona rozprawa. Nie wyznaczono terminu posiedzenia niejawnego, mimo że strony nie sprzeciwiły się temu. Pełnomocnik Skarżącej podniósł, że zgodnie z utrwaloną judykaturą o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić w przypadku bezczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy. Natomiast znaczny i stale rosnący wpływ spraw oraz niewystarczająca obsada sędziów orzekających w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie usprawiedliwiają przewlekłości postępowania wynikającej z niewyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej. W związku z powyższym w ocenie pełnomocnika Skarżącej, w sprawie wystąpiła przewlekłość postępowania albowiem przez rok w sprawie nie został wyznaczony termin posiedzenia bądź rozprawy. Tym bardziej, że sprawa może zostać rozpoznana na posiedzeniu niejawnym. W uzasadnieniu kwoty rekompensaty, pełnomocnik Skarżącej wskazała, że od 2004 do 2021 r. stopa inflacji według Ministerstwa Finansów wyniosła 49,93%, co oznacza że wartość ekonomiczna kwoty 2.000 zł z 2004 r., na chwilę obecną odpowiada kwocie 2.998,60 zł. Mając na uwadze aktualne wzrosty cen w roku 2022 r., zdaniem pełnomocnika Skarżącej, zasadne wydaje się miarkowanie kwoty rekompensaty i przyznanie jej w minimalnej wysokości po aktualnej jej wartości w stosunku do 2004 r.

W odpowiedzi na powyższe, Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] przystąpił do postępowania i wniósł o oddalenie skargi. W uzasadnieniu Prezes podniósł, że pełnomocnik Skarżącej nie wskazał konkretnych czynności procesowych, których Sąd Apelacyjny w [...] nie podjął lub dokonał wadliwie. Prezes wskazał również, że w III Wydziale Ubezpieczeń Społecznych jest aktualnie 1.236 spraw w toku, a średni czas trwania postępowania to 17,6 miesięcy z uwagi na zmniejszenie obsady sędziowskiej z 6 do 4 stanowisk. Prezes podkreślił, że w niniejszej sprawie były podejmowane stosowne czynności, a wypożyczenie akt rentowych, które opóźniło wyznaczenie terminu posiedzenia niejawnego, nastąpiło wyłącznie na skutek czynności ubezpieczonej podejmowanych przed organem rentowym. Nadto Prezes podniósł, że na skutek pandemii COVID-19 w 2021 r. miało miejsce spowolnienie pracy sądów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę jako niezasadną należało oddalić.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm.; dalej: u.s.p.p.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego.

Z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić w przypadku bezczynności sądu apelacyjnego polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; z 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; z 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; z 19 października 2017 r., III SPP 42/17; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; z 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; z 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05;). Sąd Najwyższy podkreślał jednak, że nieuprawniona jest teza, iż przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania oznacza automatycznie wystąpienie stanu przewlekłości, bez względu na okoliczności danej sprawy. Oceniając czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania należy bowiem brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 tej ustawy, zgodnie z którymi dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

W okolicznościach niniejszej sprawy apelacja organu rentowego od wyroku Sądu Okresowego R. z 7 stycznia 2021 r., IV U [...] wpłynęła do Sądu Okręgowego w R. 25 lutego 2021 r., następnie została sprawdzona pod względem formalnym i przekazana Sądowi Apelacyjnemu w [...] 8 marca 2021 r., gdzie sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt III AUa [...]. Zarządzeniem z 23 marca 2021 r. odpis apelacji został doręczony pełnomocnikowi Odwołującej się wraz z pouczeniem o możliwości rozpoznania przez sąd II instancji na posiedzeniu niejawnym (art. 374 k.p.c.), pismo zostało odebrane przez pełnomocnika Skarżącej 28 kwietnia 2021 r. Pismem z 30 kwietnia 2021 r. pełnomocnik Odwołującej wniósł odpowiedź na apelację. 23 sierpnia 2021 r. organ rentowy zwrócił się do Sądu Apelacyjnego w [...] o wypożyczenie akt rentowych Odwołującej się. Akta rentowe zostały wypożyczone 27 sierpnia 2021 r. a następnie zwrócone 29 września 2021 r. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że okres bezczynności Sądu Apelacyjnego można liczyć dopiero od połowy maja 2021 r., kiedy to strony zajęły stanowiska w sprawie, a nie tak jak wskazał pełnomocnik Odwołującej się od 9 marca 2021 r. Nadto nie bez znaczenia jest również okoliczność wypożyczenia akt rentowych (27 sierpnia 2021 r. – 29 września 2021 r.), co mogło wydłużyć okres oczekiwania na wyznaczenie terminu posiedzenia w sprawie.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie można mówić o bezczynności sądu apelacyjnego przekraczającej rok. Brak jest obiektywnych okoliczności w odniesieniu do stanu faktycznego i prawnego rozpatrywanej sprawy, które uzasadniałyby stwierdzenie, że w sprawie zostały podjęte czynności niezasadne, w sposób nieprawidłowy lub z opóźnieniem. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika Skarżącej, w sprawie podejmowano prawidłowe czynności zmierzające do rozpoznania sprawy według kolejności. Sprawa nie ma charakteru pilnego, nie dotyczy bowiem sprawy o świadczenia z ubezpieczeń społecznych, lecz jest sprawą o odsetki. Zrozumiałym jest, że wobec trudnej sytuacji materialnej Skarżącej, każda kwota pieniędzy ma dla niej istotne znaczenie, jednak wypłacane jest jej świadczenie w postaci renty socjalnej, a ewentualna wypłata odsetek będzie miała jedynie charakter uboczny. Sprawa nie należy do kategorii spraw pilnych, co nie wyklucza złożenia przez pełnomocnika wniosku o rozpoznanie apelacji poza kolejnością wpływu, jeśli znajduje to uzasadnienie w stanie faktycznym i prawnym

niniejszej sprawy, a czego pełnomocnik Skarżącej zaniechał przed wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 u.s.p.p., oddalił skargę jako niezasadną.

a.s.